

6.

Τα γραφεία της Κεντρικής Τράπεζας είναι στην οδό Πειραιώς. Παίρνω τη Λεωφόρο Αλεξάνδρας, για να βγω Πατησίων και να μπω στην Πειραιώς από την Ομόνοια. Αυτή είναι η λογική διαδρομή, μόνο που το λογικό στην Ελλάδα δε σου βγαίνει ποτέ. Λίγο μετά τον Άγιο Σάββα πέφτω σε ολικό πήξιμο με όλα όσα περιέχει το ρεπερτόριό του: φωνές, βρισιές, μούτζες και κορναρίσματα. Οι οδηγοί μπροστά μου ψάχνουν απεγνωσμένα διαφυγή από το πεπρωμένο τους, όπως παλιά οι πορτοφολάδες, που έψαχναν σαν τρελοί κάποιον παράδρομο, όταν οι δικοί μας τους κυνηγούσαν με τα πόδια. Τώρα οι πορτοφολάδες οπλοφορούν, ενώ εμείς δεν πεζοπορούμε πια, οπότε μας ξεφεύγουν πάντα.

Φτάνω στο ύψος της Ασκληπιού μετά από τρία τέταρτα περίπου, και εκεί το μυστήριο του μποτιλιαρίσματος λύνεται με την εμφάνιση δύο περιπολικών που έχουν φράξει την κάθοδο της Αλεξάνδρας. Από μακριά φτάνει ο απόηχος από φωνές και συνθήματα. Το πλήρωμα του ενός περιπολικού στέκεται μπροστά στο αμάξι, για να εισπράττει μετρητοίς τις βρισιές των οδηγών, που αναγκάζονται να

στρίψουν δεξιά. Το πλήρωμα δεν αντιδρά, προφασιζόμενο ότι θαυμάζει τη θεά στα Τουρκοβούνια.

«Τι έγινε, ρε παιδιά;» τους ρωτάω, αφού τους συστήνομαι.

«Τα συνδικάτα έχουν συγκέντρωση μπροστά στα γραφεία της ΓΣΕΕ, για να διαμαρτυρηθούν για τα μέτρα» μου εξηγεί ο αρχιφύλακας.

«Και τι κάνω; Βγαίνω από Ιπποκράτους;»

«Αποκλείεται» μου απαντάει ο οδηγός. «Η Ιπποκράτους είναι κλειστή ως το ύψος της Βουλγαροκτόνου. Θα πρέπει να πάτε από Βασιλίσσης Σοφίας-Σύνταγμα».

Στρίβω δεξιά και παίρνω πάλι την άνοδο, πίσω από τον Άρειο Πάγο. Όσπου να βγω στην Πανόρμου, έχω φάει άλλα τρία τέταρτα. Σκέφτομαι πως ο Σταυρίδης, ο διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, θα με σιχτιρίζει που τον καθήλωσα στο γραφείο του, αλλά δεν έχω άλλη λύση από το να πάρω τη Βασιλίσσης Σοφίας. Ευτυχώς τη βρίσκω ανοιχτή, αν και η χαρά μου μετριάζεται όσο πλησιάζω στο Χίλτον. Από εκεί και πέρα η κατάσταση βαίνει επιδεινούμενη διαρκώς, ώσπου η ροή σταματάει εντελώς στο ύψος της Ηρώδου Αττικού. Εκεί τα ΜΑΤ έχουν φτιάξει κλοιό και δεν περνάει κουνούπι.

Πάλι η ίδια ερώτηση, μετά τις συστάσεις. «Τι γίνεται, ρε παιδιά;»

«Έχουν πορεία στη Βουλή οι συνταξιούχοι» μου απαντάει ένας νεαρός συνάδελφος.

«Και πώς φτάνω στην Ομόνοια;»

Οι αστυνομικοί κοιτάζονται, καταλήγουν στο

συμπέρασμα ότι είμαι τρελός και βάζουν τα γέλια.

«Μόνο μία λύση υπάρχει» μου λέει ο επικεφαλής. «Να μας αφήσετε το αμάξι σας να το παρκάρουμε στο αστυνομικό τμήμα της Υψηλάντου κι εσείς να πάτε με τα πόδια, ή να πάρετε το Μετρό απ' το Σύνταγμα και να πάτε στην Ομόνοια».

Η πρώτη μου αντίδραση είναι να ακυρώσω το ραντεβού με τον Σταυρίδη. Αλλάζω γνώμη όταν σκέφτομαι πως, αν το μάθει ο Σταθάκος, θα με αρχίσει στο δούλεμα, που δεν κατάφερα να φτάσω ως τα γραφεία της Κεντρικής Τράπεζας.

«Δε γίνεται να με πάει περιπολικό;» ρωτάω τον επικεφαλής.

«Αν μας το σπάσουν, δεν υπάρχει περίπτωση να το αντικαταστήσουμε λόγω περικοπών» είναι η απάντηση.

Παραδέχομαι ότι δεν έχει άδικο και του δίνω τα κλειδιά με την παράκληση να τα αφήσει στον αξιωματικό υπηρεσίας στην Υψηλάντου.

Ξεκινάω βιάδη για το Σύνταγμα. Το περπάτημα ως την είσοδο της Βουλής είναι άνετο, γιατί οι πεζοί χρησιμοποιούν όλο το πλάτος του δρόμου, λόγω διακοπής της κυκλοφορίας. Το μεγάλο πλήθος βρίσκεται συγκεντρωμένο από την είσοδο της Βουλής προς την πλατεία. Θα πρέπει να έχουν μαζευτεί όλοι οι συνταξιούχοι της Ελλάδας.

Κατεβαίνω τα σκαλιά για το Μετρό, όταν ένας εβδομηντάρης με αρπάζει από το μανίκι και με ταρακουνάει. «Τετρακόσια ευρώ το μήνα σύνταξη, παίρνω!» μου φωνάζει. «Τι να μου κόψει η Ευρω-

παϊκή Ένωση από τα τετρακόσια; Σε ρωτάω, ποιος Γερμανός, Γάλλος, Σουηδός, μπορεί να ζήσει με τετρακόσια ευρώ το μήνα; Βλέπω το καλοκαίρι τα νησιά να βουλιάζουν από Γάλλους, Σουηδούς και Γερμανούς συνταξιούχους. Εγώ δεν κοιτάζω τα νησιά ούτε με τα κυάλια, γιατί με τετρακόσια ευρώπουλα το μήνα, ούτε κυάλια δεν παίρνεις».

«Γιατί τα βάζεις με τους Γερμανούς και τους Σουηδούς;» παρεμβαίνει ο διπλανός του. «Πρώτα να μάθεις τι σύνταξη παίρνουν οι βουλευτές μετά από από δύο τετραετίες στη Βουλή. Μετά από οχτώ χρονάκια, δηλαδή».

«Εσύ πόσα παίρνεις;» με ρωτάει ο άλλος.

«Εγώ δε βγήκα ακόμα στη σύνταξη».

Ο διπλανός του με κοιτάζει καχύποπτα. «Άσ' τον. Δε βλέπεις που φοράει κοστουμάκι και γραβάτα;» λέει στο φίλο του. «Θα 'ναι κανένας υπάλληλος της Βουλής, απ' αυτούς που τσεπώνουν δεκαέξι μισθούς και βγαίνουν στα πενήντα τους στη σύνταξη».

Κάτι η ταλαιπωρία μου, για να φτάσω ως εδώ, κάτι τα νεύρα μου που έχω στήσει τον Σταυρίδη, με κάνουν να τα πάρω στο κρανίο.

«Δεν είμαι συνταξιούχος, το 'παμε. Είμαι μπάτσος, και μου κόβουν κι εμένα από τον δέκατο τέταρτο μισθό και τα επιδόματα».

«Πλάκα μου κάνεις ότι είσαι μπάτσος, αλλά χαλάλι σου, γιατί μας θύμισες ότι όλοι βράζουμε στο ίδιο ζουμί» λέει ο πρώτος και μου δίνει φύλλο πορείας με ένα χτύπημα στην πλάτη.

Ο σταθμός του Μετρό ξεχειλίζει από συνταξιού-

χους. Άλλοι βγαίνουν από το συρμό, και άλλοι επιβιβάζονται, προφανώς επειδή δεν αντέχουν την παρατεταμένη ορθοστασία. Στριμώχνομαι σε ένα από τα τελευταία βαγόνια με δυο γριούλες σαν οδοντογλυφίδες, πεσμένες πάνω μου.

Το θέαμα αλλάζει στην Ομόνοια. Εδώ το πάνω χέρι το έχουν οι νέοι με σημαίες και συνθήματα του τύπου «Δεν πληρώνει άλλο η εργατιά» και «Όχι άλλα βάρη στους φτωχούς».

Βγαίνω από το σταθμό της Ομόνοιας σα δαρμένο σκυλί και μπαίνω στην Πειραιώς. Τα κεντρικά της τράπεζας είναι μετά τη Σωκράτους, σε ένα μοντέρνο κτίριο από τσιμέντο και γυαλί.

Ο θυρωρός με πληροφορεί ότι το γραφείο του διευκνητή είναι στον τελευταίο όροφο. Με υποδέχεται μια πενηντάρα γραμματέας, ντυμένη στην τρίχα, αλλά ψυχρή και φανερά ενοχλημένη.

«Αργήσατε, κύριε αστυνόμε».

«Το ξέρω και σας ζητώ συγγνώμη, αλλά όλη η Αθήνα είναι κλειστή με πορείες και διαδηλώσεις».

«Μπα, έχει διαδηλώσεις σήμερα; Δεν το πήρα είδηση» μου απαντάει και καταλαβαίνω ότι μπήκα σε άλλο κόσμο.

Η γραμματέας μού ανοίγει την πόρτα στα δεξιά της και με μπάζει σε ένα γραφείο όσο και το τριάρι νεόκτιστης πολυκατοικίας, με τζαμαρία στο βάθος, που βλέπει σε μια ταρατσα γεμάτη φυτά και από εκεί στην Ακρόπολη.

Ο Σταυρίδης κάθεται στο γραφείο του με πλάτη στην τζαμαρία, ενώ στη μια από τις δυο γωνίες α-

πέναντί του υπάρχει ένα μίνι-σαλονάκι με δυο πολυθρόνες, τραπεζάκι, και βάζο με λουλούδια, και στην άλλη το απαραίτητο τραπέζι συσκέψεων.

Ο Σταυρίδης θα πρέπει να είναι πενήντα και κάτι, κοντός, λίγο παχουλός, με ροδαλά μάγουλα. Μοιάζει πιο πολύ με εύπορο μικρομεσαίο επιχειρηματία και λιγότερο με διοικητή μεγάλης τράπεζας. Σηκώνεται, μου δίνει το χέρι του και μου δείχνει να καθίσω σε μια πολυθρόνα μπροστά στο γραφείο του.

«Σας ζητώ συγγνώμη που άργησα, αλλά η Αθήνα είναι πνιγμένη σήμερα σε πορείες και συγκεντρώσεις».

«Αν οι πορείες έφερναν παραπάνω χρήματα, θα ήμαστε όλοι στους δρόμους» είναι το σχόλιό του.

«Γίνονται γιατί λιγοστεύουν τα χρήματα» του λέω και θυμάμαι τους δυο συνταξιούχους.

«Τότε θα έπρεπε να διαδηλώνει πρώτη η κυβέρνηση, γιατί κάθε μέρα που περνάει έχει και λιγότερα».

Σκέφτομαι πως η κουβέντα δεν ξεκίνησε καλά. Για καλή μου τύχη, το καταλαβαίνει και ο ίδιος. «Δεν ήρθατε όμως να συζητήσετε μαζί μου για την οικονομική κρίση, αλλά για τον Ζησιμόπουλο» μου λέει με χαμόγελο.

«Ναι, ήρθα για να ζητήσω τα φώτα σας».

Κάνει μια μικρή παύση και με κοιτάζει. Δεν ξέρω αν ζυγιάζει πόσα ξέρει ή πόσα θέλει να μου πει. «Προσωπικά δε γνώριζα καλά τον Ζησιμόπουλο, αλλά αυτό πρέπει να σας το εξηγήσω. Στη θέση του διοικητή δε φτάνει κανείς ανεβαίνοντας στην ιεραρχία μιας τράπεζας. Διορίζεται απέξω. Έτσι διορί-

πτηκε διοικητής ο Ζησιμόπουλος, έτσι τον διαδέχτηκα και εγώ. Συνεπώς, δε συμπέσαμε ποτέ ως συνεργάτες, για να γνωριστούμε καλύτερα».

«Τον γνωρίζατε επαγγελματικά;» τον ρωτάω.

«Εκεί θέλω να καταλήξω. Επαγγελματικά ήταν ένας σπουδαίος τραπεζίτης. Παρέλαβε μια μουχλιασμένη, ημικρατική, τράπεζα, την άνοιξε στον κόσμο, αύξησε τις διεθνείς συναλλαγές της, ανέβασε και τα κέρδη και το κύρος της. Αυτά σας τα λέω απολύτως υπεύθυνα. Είμαι τυχερός που παρέλαβα τη διοίκηση της τράπεζας από τον Ζησιμόπουλο».

«Ξέρετε αν είχε κοινωνική ζωή;»

Ο Σταυρίδης χαμογελάει. «Αν με κοινωνική ζωή εννοείτε τα γεύματα εργασίας ή τα κοκτέηλ που δίνουν οι τράπεζες με διάφορες αφορμές, θα σας πω, ναι, είχε όπως όλοι μας. Την προσωπική ζωή του δεν την ξέρω καθόλου;»

«Συνεπώς, δεν ξέρετε αν είχε φίλους ή εχθρούς».

Αυτή τη φορά βάζει κανονικά τα γέλια. «Δεν υπάρχει άνθρωπος που να κρατάει λεφτά και να μην έχει εχθρούς, κύριε αστυνόμε. Ιδιαίτερα στην Ελλάδα. Στην Ελλάδα όποιος έχει λεφτά είναι ύποπτος και μάλλον τα έχει κλέψει. Έτσι πιστεύουν πάνω από τους μισούς Έλληνες».

Σηκώνομαι με τη σκέψη ότι έπεσα σε συγκεντρώσεις, ξεπέρασα πορείες, ταλαιπωρήθηκα και εν τέλει ξόδεψα άδικα το χρόνο μου. Φαίνεται πως ο Σταυρίδης το διαβάσει αυτό στο ύφος μου, γιατί μου λέει: «Θα μαθαίνατε περισσότερα αν μιλούσατε με την κυρία Καλαϊτζή, τη γραμματέα μου, που ή-

ταν και γραμματέας του Ζησιμόπουλου».

Με συνοδεύει ώς την πόρτα και λέει στη γραμματέα του. «Κυρία Καλαϊτζή, ο κύριος αστυνόμος ζητάει πληροφορίες για τον Ζησιμόπουλο. Ίσως μπορείτε να τον βοηθήσετε».

Μας κοιτάζει ανέκφραστη και με ύφος ουδέτερο. Ο Σταυρίδης με αποχαιρετά, ενώ η Καλαϊτζή μου δείχνει μια πολυθρόνα, μικρότερων διαστάσεων. «Τι ακριβώς θέλετε να μάθετε, κύριε αστυνόμε;» με ρωτάει.

«Δεν έχω να σας ρωτήσω κάτι συγκεκριμένο. Προσπαθώ να αποκτήσω μια εικόνα για τον άνθρωπο Ζησιμόπουλο».

«Ήταν ένας τρομερά δύσκολος άνθρωπος» μου λέει χωρίς να διστάσει. «Ένας σπουδαίος τραπεζίτης, αλλά ένας τρομερά δύσκολος άνθρωπος».

«Τι εννοείτε “δύσκολος”;»

«Ψυχρός, τυπικός, αγέλαστος. Δεν έλεγε καλή κουβέντα σε κανέναν και ήταν έτοιμος να σε εξευτελίσει στο παραμικρό λάθος. Αν έμπαινε ένα πρωί στο γραφείο του και δεν έβρισκε ποτισμένα τα λουλούδια, ήταν ικανός να με στείλει σε σεμινάριο κηπουρικής».

Σκέφτομαι την αγάπη που είχε για τον κήπο του και δε μου κάνει εντύπωση. «Είχε τόσο δύστροπο χαρακτήρα;»

«Δεν ξέρω αν ήταν από δυστροπία που φερόταν έτσι ή από υπεροψία. Μας έβλεπε όλους μας σαν στελέχη χωρίς εμβέλεια, χωρίς φιλοδοξίες και με μικρό ορίζοντα, για να υλοποιήσουμε τα μεγαλεπή-

βίβλα σχέδιά του». Κάνει μια παύση και συμπληρώνει. «Μπορεί και να μην είχε άδικο, γιατί αυτός ήταν έτη φωτός μπροστά από μας».

«Μ' άλλα λόγια, δεν είχε συμπάθειες».

«Συμπάθειες;» παρά λίγο να πέσει από την καρέκλα της. «Συμπάθειες; Τον μισούσαν όλοι, και πρώτη εγώ, που έπρεπε να τον υποστώ κάθε μέρα. Πέβαια, αν ρωτήσετε τα υψηλόβαθμα στελέχη της τράπεζας, που ήταν σε επαφή μαζί του, θα σας πλέξουν το εγκώμιό του. Και θα έχουν δίκιο, γιατί τα κέρδη της τράπεζας τριπλασιάστηκαν στη θητεία του, και αντίστοιχα ανέβηκαν και οι μισθοί τους. Θα σας κρύψουν όμως πόσο τον αντιπαθούσαν». Σωπαίνει, για να σκεφτεί λίγο, και συνεχίζει. «Δεν αποκλείεται αυτή η υπεροψία να βρίσκεται στο DNA της οικογένειας».

«Γιατί το λέτε αυτό;»

«Γνωρίσατε τους γιους του;»

«Όχι. Ειδοποιήθηκαν, αλλά δεν έχουν φτάσει ακόμα στην Ελλάδα».

«Οι δυο γιοι, όπως και ο μπαμπάς τους, δίνουν την εντύπωση ότι είναι φτιαγμένοι για να διοικήσουν το Σίτι του Λονδίνου αλλά τους αδίχησαν».

Το σεμινάριο κηπουρικής ταιριάζει στον πατέρα, ο μπάτλερ στους γιους, λέω μέσα μου. Οι πρώτες ενδείξεις επιβεβαιώνονται. Τώρα, αν τον σκότωσε κάποιος από τους υφισταμένους του, θα πρέπει να ψάξουμε ποιος έκανε μαθήματα ξιφασκίας. Δε βλέπω τι άλλο έχει να μου πει η Καλαϊτζή και σηκώνομαι.

«Σας ευχαριστώ για τη βοήθειά σας» της λέω.

«Κι εγώ σας ευχαριστώ που μου δώσατε την ευκαιρία να εκτονωθώ. Όποιος από δω και πέρα μου πει ότι η αστυνομία παίζει και ρόλο εξομολογητή, θα συμφωνήσω». Μου χαμογελάει για πρώτη φορά με συμπάθεια και μου απλώνει το χέρι της.

Όταν φτάνω στην πλατεία Ομονοίας, κοιτάζω τη Σταδίου και βλέπω ότι η ηρεμία έχει επανέλθει. Αποφασίζω να περπατήσω, για να βάλω και λίγη τάξη στις σκέψεις μου.